

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTOI SZALLAS :
belső magyarutca 408 szám alatt.

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.
Ára évenként 3 ft. o. 6. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 kr. o. 6. s minden hirdetés után 30 kr. bérletdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL :
Károlyváros, STEIN J. könyvkereskedése.

Román testvéreink sérelmei.

Végre nagyon is eljött ideje, hogy a két testvér-nép, a magyar és román, jogos igényeik- és követeléseiket illetőleg, melyekkel egymásnak tartoznak, tisztába jöjjenek.

Sterka-Sulutz Sándor.

I.

Minden méltatlanul szenvedett sérelem joggal követelheti orvosoltatását, s annak eszközzésére készséget tanusítani a társadalomban a humanitás elve, a politikai jogéletben a törvény parancsolja.

Ily sérelmek orvoslása iránti igények kielégítését mellőzni igazságtalanság, s még hozzá káros esztelenség is, főleg ha azáltal nemcsak elvétetnek a szenvedő fél fájdalmai, hanem még hozzá azon becses eredmény is érhető el, miszerint a fájdalmakban sanyoló visszaadatik azon hasznos és vidám tevékenységnek, mely a közös jóllétért egyesített munkásság körében a közérdek emelésére és szilárdítására bármi kevéssé is, de hat, míg ellenkező esetben a sajgó érzetekben elszibbadva és elkecserevedve, ha nem is szolgál éppen elviselhetlen terélhül, de mindenesetre csak negatív részesévé válik a közös törekvéseknek, a mi annyi mint : heverő erő, mely semmit se mozdit, holt töke, mely mi kamatot se hajt, már pedig mi egyszerűbb annál, hogy a jól felfogott közérdek szempontjából kötelesség odahatni, hogy a legkisebb erő is a becsületes közmunkásság körébe vonva érvényesíttessék, a legkisebb töke is valódi biztosíték mellett, úgy helyeztessék el, hogy törvényes kamatokat hajtson — most és mindörökké!

Hogy a magyar nemzet részéről a magyar szent korona területén élő testvérm nemzetek irányában ezen szent törekvés közös becsü céljait oly szintre és komoly lépések tettették, a melyekre csak a korszellem felfogásából eredő politikai méltányosság és a félre nem ismert közérdek tiszta eleven érzete nyújthat elég ösztönt, ez oly megczáfolhatatlan tény, a melyet milliók tetteles jogeleme bizonyít, s a magyarnak, ellenségei és irigyei minden vádjai és rágalmai ellenében, nincs egyébre szüksége, mint elfojtva keblében a méltatlanság feletti fájdalom keserű érzetét, hideg nyugalommal és jogos büszkeséggel a történelem azon lapjaira mutatni, a melyeken örökre föl vannak jegyezve fényes emlékei az 1848-iki és 1861-diki országgyűlésnek.

Az 1848-diki országgyűlés, — mely a hivatalos, par excellence magyar nemzet kifolyása volt, — kimondá a szabadság, egyenlőség és testvériség elvét, s annak értelmében, ledöntve a hűbérrendszer utolsó falait, megosztá milliókkal, az egész néppel, nemzetiség- és valláskülönbség nélkül, azon jogokat, melyeket századokon át — mint más európai államokban — törvényszerűleg biztosított kiváltságos állásánál fogva a magyar korona tagjai, a nemesség kizárólag élvezett.

Tizenöt milliónyi nép hasonlíthatatlan kisebbsége önként ledöntött egy sok százados falat, melyen belől a kiváltságos jogok örömeit századokon át oly bizton élvezé, ledönté azt nemes lelkesüléssel, s testvériség keblére ölelte és magához emelte a nagy többséget, nem válogatva azt, hogy e roppant többségből melyik magyar, melyik horvát, melyik román, szláv avagy germán.

Egyedül a Mózesvallású izraeliták nem részesültek ezen testvéri ölelésben, s ha van valakinek joga szemrehányó panaszt emelni az 1848-diki törvényhozás ellen, úgy az csak a zsidó lehet, ki 1849-ben velünk vérzett azon zászló alatt, melyre csak az ő politikai üdvé nem iratott fel, de igen minden más ajku és vallású nemzeté.

A mi az 1861-diki önkényűleg megsonkított országgyűlés tényeit illeti, az fájdalom! bécsi ellenségeink üdvtelen befolyása következtében eloszlatott, mielőtt a törvényhozás tisztének tetteles gyakorlásához foghatott volna; de vajjon a szabadságszeretetnek tisztább érzete, az egyenlőség és testvériség elvének ösztönéből, s hódolób elismerése lelkesítette-e valaha egy parlament szónokait, mint ez éppen a közelebből feloszlott országgyűlésen történt, mely nemhogy megtagadta volna az 1848-ban kitűzött zászlót, sőt azt kétszeres lelkesedéssel

ragadta kezébe, mi több : világos jeleit adá annak, hogy a nemzetiségi jogos igényeknek további concessioikat is kész tenni, a mennyiben azokat Magyarország integritása, alkotmányos önállása és függetlenségének elvével összeegyeztetni lehet!?

Az 1848-diki utolsó erdélyi törvényes országgyűlés királyilag szentesített I. törvény-cikkében szintgy kimondatott, hogy „minden lakosok jogegyenlősége minden nemzet-nyelv- és valláskülönbség nélkül örök és változhatatlan elvül elismertetik, s az evvel ellenkező törvények eltöröltetteknek nyilvánítottatnak”, — és a megyék visszaszervezésekor akad-e egyetlen magyar, a ki felállt volna megtagadni ezen elvet, s a törvényeziket, mely annak népboldogító életbeléptetésére egyedüli törvényes alapul szolgál!?

Vajjon ezen törvényezik — mely egyszerre utat nyitott az erdélyi román nemzetnek minden politikai jogok gyakorlására — minő befolyás alatt született, ha nem a magyar szabadelvűség befolyása alatt, mely magát egy oly törvényes elemekből alkotott országgyűlésen érvényesíté, melynek szintoly törvényszerű és kétséghatározatlan joga lett volna nemcsak kevésbbé szabadelvű, hanem akár homlok-egyenest ellenkező irányban alkotni törvényt?

Vajjon ezen nagy, óriási, már a történelem könyvébe iktatott tények, a melyek a magyar szent korona területén élő különböző nemzetek egészen megváltozott polgári és jogi viszonyainak egyedüli törvényes és biztos alapjait képezik; vajjon a jobbagyok szabad polgári méltóságra emelése, vajjon a nemzeteknek és vallásfelekezeteknek hasonló jogokbani egyenlő részeltetése, vajjon a közigazgatási és törvényhozási befolyásnak megosztása és közösztétele, nem mind-megannyi nagy, kiáltó bizonyítékok-e arra, hogy a „zsarnok” magyar nemhogy uralomra tört volna és törte jelenleg, sőt ellenkezőleg ő maga nyújtott és nyit utat a testvérm nemzeteknek az alkotmányos önkormányzásra!?

Valójában, ha van egy nemzet, a mely a magyar szent korona területén nem talál biztos alapot saját befolyásának érvényesítésére, csak azt mondhatjuk neki: „magadnak köszönd, testvér, hiszen ott a törvény, lépj reá tisztelettel és hálával!”

S ha például az erdélyi románok némely kitünőbb tagjai, nemzetök „égbekiáltó” sérelmeit panaszolva, azon vádat hozzák fel, hogy „a magyarok mindenütt és mindenben szabadelvűek és alkotmányosak, csak a románok törvényes és alkotmányos kívánalmaik ellen nem” — a magas állású tiszteletreméltó férfi által formulázott ezen vádra egész illedelemmel feleljük: „Magatartásunk egyedüli alapja az alkotmányos uton hozott és szentesített törvény; esküt tettünk reá, s meg fogjuk tartani bármínő áldozattal; szabadok, testvérek és egyenlők vagyunk mindnyájan (mi kell több?) s a románoknak úgy, mint bárkinek is valóban törvényes és alkotmányos kívánalmait törvényszerűleg méltányolni és kielégíteni legszentebb kötelességünknek ismertük és ismerjük ezutánra is, Isten minket úgy segéljen!”

De törvényes és alkotmányos kívánalmak szerintünk csak törvényes és alkotmányos uton elégethetők ki, s igen sajnáljuk, de nem tehetünk róla, ha román testvéreink közül ezt nem mindenki akarja érteni, ha a román intelligencia itt ott a megyéken oly „alkotmányos kívánalmak” octroy utján kielégítését szabta a „testvéri egyetértés” árul, melyeknek elintézésére nézve valóban alkotmányos fogalmak szerint csak a TÖRVÉNYES ORSZÁGGYŰLÉS illetékes, s ha ez alapos ellenvetés komoly méltánlása helyett, rendszeren dictatori hangon emelt s igazságtalanul sértegető tiltakozásukat beadva, nem valami nagy politikai esélyességgel ott hagyták azon tért, a melyet számukra a törvény alkotmányos jogaik gyakorlására s befolyásuk érvényesítésére szabadon hagy.

„Magadnak köszönd, testvér, ha nem akarsz osztozni a törvény áldásában!” A mi lelkünk nyugodt, mert a törvény szentségét meg nem sértjük, s ha magad magadat fosztod meg, s mégis minket

nevezesz fosztogatóknak, ez aztán igazán „égrekialtó igazságtalanság,” mert hiszen : volenti non fit injuria!
Halmágyi Sándor.

Magyarország Hercegeprimása-Esztergammvármegye örökös főispánjának a m. kir. udv. kancellárhoz intézett tanácsa az ujonczozás tárgyában.

Nagyméltósága Gróf Fő Kancellár Ur!

Excellentiának f. évi october 18-ról 15014 sz. alatt kelt nagybecsű hivatalos felszólítására : miszerint nyilatkoznám az iránt : vajjon minő kilátás volna örökös főispáni kormányom alá törvényesen tartozó Esztergammvármegyében az ujonczozásnak a megyei tisztikar által leendő végrehajtására nézve, és azon esetre, ha a megye az e részbeni segédkezést megtagadná, mennyire fogom én, mint főispán, az ujonczok kiállítását tetteleg elősegíteni, s különösen minő lépéseket szándékozom az érintett cél elérésére mind tervezni, mind pedig foganatba venni; kötelezve érzem magamat Felséges urunk Királyunk, nem különben szeretett Hazánk iránti tántoríthatatlan hűség- és ragaszkodástól vezéreltetve őszintén és lelkiismeretesen azt kimondani, mit e vérses körülmények közt érett megfontolás után nemcsak mint honpolgár és hű alattvaló, hanem mint az ország főpápa, ki mindenkor kész tetteiről és tanácsáról az igaz és örökbiro ítélőszéke, előtt számot adni, jónak, igaznak és észszerűnek tartok.

Előrebocsátva azt, mikép megyém tisztikara azon törvényes viszonyról fogva, mely közte és a megye közönsége közt századok óta fenáll, s mely ő Felsége által m. é. oct. 20-diki kegyes okirátában 11 évi megszakadás után visszaállítottat, mint e közönség törvényes kifolyása, mind azt pontosan teljesítendő, mit ezen közönség határozand, és így az ujonczállításhoz nézve is a közgyűlés rendelkezése szolgáland neki törvényes zsinormértékül.

Más részt megjegyezve : hogy bár nehéz a közgyűlés intézkedéseit előre szabatosan meghatározni; ha mégis tekintem a közhangulatot, mely jelen vizsás helyzetünk sajátos kifolyása : ha tekintem az alkotmányos élet napról napra látható veszélyeztetéséből eredő elkecserevedést : egy perczig sem habozom kimondani, mikép megyém közönsége, mely eddig mindig iparkodott a közügyet koczakázató öszszetűközéseket kerülni, nemcsak hogy meg nem hagyandja tisztviselőinek az ujonczállításhoz szükséges segédkezést, sőt hihetőleg attól egyenest el fogja tiltani.

Helyzettünk rendkívüli — nem hasonló az az 1823-kihez, midőn az egyszer előfordult esetre nézve a nemzeti jog védelméül egy ünnepeles óvast elégségesnek vélhettek a megyék; mert most, midőn nem kivételes eset forog kérdésben, hanem az ujoncz és adó megajánlásra fenálló számtalan törvény és fejedelmi eskü által biztosított nemzeti jog nemcsak kétségbe vonatik, hanem egyenest megtagadtatik : nem hiszem, hogy az adóbehajtás és ujonczállítás törvénykülvili megajánlása által az ország, és így megyém is, alkotmányossága főbiztosítékairól önként lemondva, a jogtagadás igazságos voltát igazolni fogná és akarná.

És mindez nem dacz, nem elszakadási vágy, kegyelmes uram; mert valamint kezekedhetem nemzetemnek a Fejedelem iránti hűségéről, ragaszkodásáról : úgy kezekedhetem arról is, miszerint azon szövetségi kapcsolat, melylyel a király személyében öszzpontosítva, önkormányzata fenntartása mellett az örökös tartományokhoz jó és balsorsban testvéreileg fűzve volt, szétépni nem akarja. Nem dacz, a mint mondom, és elszakadási vágy, hanem jogérzet és ennek természetes kifolyása a jogvédelem.

En, ki mindenkor kész voltam és vagyok Fejedelem iránti hűségéből és hazám iránti hő ragaszkodásból nemcsak segédkezést nyújtani, hanem áldozatokat is hozni, a kien-gesztelődés szent műve eszközölhetésére, én, ki nem akar-nék királyom és hazámiai szívében keserű emléket bátrahagyni, és agg koromban éltém legszebb napjának tartanám azt, melyen a Fejedelem és nemzet közti bizalom dial-dalát ülné : kénytelen vagyok Excellentiának nyilatkozatni, hogy a fenforgó kérdésekben segédkezésre, törvényen kívüli módot nem tudok, mert valamint tisztem-hez tartozik a közgyűlésekben nemcsak elnökölni, de a tanácskozásokat vezetni is, úgy azokat erőszakolni sem jogomban, sem tehetségemben nem áll.

Ha a magas minisztérium most, midőn az adónak e folyó évben erőszakos behajtása jajveszékést idézett elő az országban, midőn a megyék szenvedő tanni és áldozatai voltak az erőszaknak, és az adószedők alkotmányunk elleni izgatásainak; midőn az alkotmányos egyezkedési út — az országgyűlés feloszlásán reményvesztetten keserg a nemzet — midőn a közigazgatás a megyék feloszlásával zsibbasztatik, ha mondom, most jónak látja is a magas minisztérium az adó és ujoncz követelését, én nem hiszem, hogy e követelés édes gyümölcsöt fogna teremni.

Nem hiszem, hogy az ujoncz, ki szülői zsaroltatásának zokogó szemtanúja volt, elegendő biztosítékot nyújtson a Fejedelemnek; nem hiszem, hogy a feloszlott és törvényellenesen netalan szervezendő megyék mutétéleikben, és így az adó- és ujoncz-kiállításban a közönség öszszhangzó akaratát képviselék, és nem hiszem, hogy egy ország és

Előadott, miszerint főispán ö méltósága a felső-
kir. főigazgató tanács által értesített azon fizetésekről,
melyek az alkotmányosan beállított tisztviselők fizetése-
s köznevelési, valamint igazság kiszolgáltatási kezelés szül-
kei fedezésére kifizettek, melyek is az 1848 előtti nagyon

KÜLÖNFÉLÉK.

esekély fizetéseket és összeg általánokat képezik, tudomásra juttatván, hogy még ezen összegek évnegyedenkénti részleteiben történő kifizetése utalványozása sem következett be az illető adópénztárnakál mind mostanig.

A bizottmány mélyen érezvén, hogy ezen régi szervezeti kifizetések által a tisztviselők a jelen viszonyokhoz és azokból kifolyó csaknem a túlterheltség megszorodott minden ügyágban teendőkhöz képest méltóan jutalmazva nincsenek, nemcsak, sőt ezen fizetéseikért igényelni sem lehetne, hogy a jelen teljesen megváltozott körülmények között valaki egész odaengedéssel és kizárólagosan szolgálhasson, teljes mértékben méltánylatát fejezve ki a tisztviselők azon bafafas áldozatkészégükért, melylyel eddig minden fizetés nélkül is éppen a legnehezebb körülmények és válságos viszonyok között szorgalommal s egész odaadottsággal valának készek hivataluknak megfelelni, s ezen méltánylatát jegyzőkönyvben is kifejeztetni kívánván, e tárgyban a folyó évi június 27-diki gyűlésben hozott határozat folytán megállított fizetéseknak megadását s eszközölését végeztet a felsőes kir. főtanácsához egy feliratot fog intézni.

Főjegyző Gyarmathi Soma indítványozza, miszerint a megye különböző nemzetiiségi nyelvűek használatára vonatkozólag a jogegyenlőség elvéből folyó méltányosság alapján, addig is míg e részben a törvényhozás a legközelebbi közös és törvényes országgyűlésen általánosan kötelező törvény által szabályozólag intézkedhetné, e megye keblileg határozzon.

Általános méltánylatra találván az indítvány meghatározott, miszerint közigazgatási nyelvnek ö felségének 1860-dik évi december 21-én volt erdélyi korlátnak báró Kemény Ferencz ö kegyelmességéhez boesított legmagasb kizárata folytán is elismert törvény alapján a magyar nyelv maradván :

a) a gyűléseken tanácskozási nyelvül a megyében divó magyar, román és német nyelvek egyenlő joggal használathassanak ;

b) a gyűlési jegyzőkönyvek úgy magyar mint román nyelven is vezettetessenek, eredeti hités szövegül a magyar jegyzőkönyv tekintetvén ;

c) a beadványok mind a három nyelven elfogadtassanak, s a válaszok, határozatok a beadvány nyelven a magyar szövegnek hozzá illesztésével adassanak ki. Ezeknek létesíthetése végett egy negyedik és mindenesetre román jegyzői állomás felállítása is határozatba ment.

Több, főispán ö méltóságához beadott ezen gyűlés elhatározása alá tartozó kérvények megvizsgálására és azok feletti vélemény-adásra kinevezettét főbíró Pál Imre elnöklése alatt egy 7 tagból álló bizottmány.

Ezzel az első napi ülés déli 1 óra után végét érte.

Itt szükségesnek látjuk megemlíteni, mely szerint a zászlóval jött román tömeghez csatlakozott értelmiségien kívül már a gyűlés megnyitására több bizottmányi taggá lett román egyének tñtek fel a rendek sorai közt, kik a tömeg vezetői nézete és fenn leírt magaviselete ellenére a tanácskozásokban nemcsak ezen, hanem a következő napon is személyes jelenlétükkel, sőt a kitűzött tárgyalásokhoz való részvételükkel résztvettek.

A midőn a zajongó román tömeg a megye udvaráról elvonult, Axente Severu és társai által a piacon keresztül az ev. ref. collegium végén s a varczagás utca elején fekvő vendéglő elébe vezetett, honnan néhány percnyi szűnetelés, illetőleg tanácskozás után még mindig zászló alatt román szolgabíró-ség Molnár Samu lakásába, illetőleg udvarába vonult, holott is az értelmesnek ebédn marasztalva, a közben és azután izgató pohár-köszöntések és a néphez irányított beszédartások eredménye — hallomás szerint — egy legújabb protestációnak szerkesztése és aláírása lett, melyben Axentének véleménye szerepelt legkivált.

Délután két és három óra között ezen zászlós román tömeg a Tüvis utcán kivonulva, a Kakasomb alatt képzelti gyűlésméne örömlümpet látszatát rögtönözni, szörnyű kiabálások és feles lödözések közepette, mely lödözésekből kitűnt, miként ugy A. S. valamit többen kísérők közül, netalán esztelgerek löszerekl voltak felfegyverkezve. Nemde szép constitutionalis elővigyázat? (Vége köv.)

N.-Kapus. oct. 23-kán 1861. — Jaj, jaj minekünk, mert igen megemésztettünk ! A kesergő prófétával bánatunkat mi is e székalki sirathatjuk el. A jó N.-Kapusnak nagy része elhamvadva, temető lett belőle, hol most csak sötét bánat, s kétségbeesés siralom jár, s ez annál keservesebb, mert közrendi polgárai a józan vallásosság, polgári erény, becsületesség, — s nehéz helyzetik dacára is, a magyar vendégszeretethez, meg annyi minta képeit szolgálhattak. Ugyanis, folyó október hó 21-én esti 8 óra körül megkondukt a vészharang, birdetni a tüztenger jötét, s mire kisinyeink, s öregeinket a vizpartjára kihordhatók, mindennünk, de mindennünk, házaink, gazdasági épületeink, takarmányunk a borzasztó tüzláng martalekává lett, nem maradt semmi csak a pusztá föld, melynek hamvain most, 30 eddig boldog család, nyomorult koldusbotra jutva, siratja keserves sorsát. Papi-iskolai-lak, most csak egy elszáratott pusztaság, magam is csak ugy eszem, ha megszán egy jó lélek, s ad egy darab kenyert. Biztosítva semmi, és ez nem is csoda, mert csak most mene el nyakunkról az adó-behajtás nehéz felege, mely vagyonunk egy részét, tova röpti. Nagy Isten ! Segíts ; jó lelkek ! könyörüljete rajtunk az Isten nevében, mert jaj minekünk, igazán megemésztettünk egy vigyázatlan eset miatt. Első könyeinket b. Józsi-ká Lajos ur ö nmlga törölte le, midőn a tüzlángok között utazva, igazán megsiratra sorsunkat, 100 új oszt. frtot kegyeskedett átadni nekem, a végsőségre jutottak fölsegelésére, miért is fogadja tollunk örökös halás áldás-kívánásainkat. Majd viradóra a jó ember-barát gr. Csáki György ur ö nmlga, bizonyos összeg listtel ; gyulai izraelita Rosenberger ur pedig kenyert hozva, siettek enyhíteni árva nehéz sorsunkat. Fogadják tollunk mindazon jó lelkekkel együtt, kik a keresztényi könyör enyhítő malasztját velünk ez ideig éreztették — hálás „Isten fizesse”-inket.

Benedek Sándor s. k.
n.-kapusi ev. ref. lelkész.

— Nagy-Szebenszék oct. 25-dikén tartott gyűlésében határozottat, hogy a szász nemzet jelenlegi vezetője által alkotmányellenesen szabadsággal elboesított nemzeti gyűlés követői közül egy se választandó meg ; de egy új nemzeti gyűlésnek törvényes összehívása eszközözendő, s hogy ezáltal egy küldöttség menesztendő Bécsbe a (szász) nemzeti érdekek képviselése végett. Ezen szászgyűlésre a román községek is küldöttek követeket, a kik az egész tárgyalásban — a „S. Bote” szerint — nem vettek ugyan részt, hanem, mintán a tanácskozásnak s a jegyzőkönyvnek román nyelven is leendő vitele és a hivataloknak románokkal való számarány szerinti betöltése iránti indítványok, mint oda nem tartozó visszautasított, három tiltakozvány beadása után eltávoztak.

— pd. — A „Siebenbürger Bote” és a „Hermannstädter Zeitung” különösen indigálódnak azért, hogy az ideiglenes erdélyi kir. főkörmányszék felirata, a román tanácsos urak külön — és Schmidt Konrád ur ellenvéleménye az „erdélyi országgyűlés” egybehívását illetőleg bizonyos +++ jegyű levelező által N.-Szebenből küldettek fel a „Pester Lloyd”-nak. Az elől-említett lap nemcsak az egész szebeni levelezést mystificationnak nyilvánítja, s nemcsak állítja, hogy ismeri a levelező személyét, hanem még hozzá öt hitehagyott zsidónak nevezi, a kik örvend, hogy disznóhúst ehetik, a „P. Lloyd”-ot pedig porosz zsidók által szerkesztett, famos magyar közlönynek deklarálja. Ez-e az a hang, mely a civilizációt terjesztő „deutsche thum” „keleti örszemének” méltóságához illik? A hitmeggyőződés követésének szabadsága oly elv-e Szebenben, a mely ily otromba gúnyra is méltó? S ha a „P. Lloyd”-ot zsidók szerkesztik valóban, gyalázlat-e ez, a melyet egész cynismussal megbélyegezni kell? Ah, pfuj!

* A magyar nemzet elleni irtó háború még mindig tart. Folyó hó 26-dikán ismét 100,000 lélek töröltetett ki az élők sorából N.-Szebenben, még pedig egyetlen — tollvonással. A „S. Bote” publicistája ugyanis azt mondja, hogy Erdélyben csak 500,000 magyar él. Nő ez még nem oly nagy gyilkossági merénylet, minőt az „A. Allg. Ztg.” követett el, midőn nyolcz millió magyarból egyszerre 3 milliót és ötszázezeret akart a földszínéről eltörölni.

— Székely-Udvarhelyen a reformatusoknak tanodájában föl kellett volna újra állítani a közelebbi rendszer alatt megszüntetett jogtanári tanszéket, minthogy ezt a mltgos egyházi főtanács megrendelte vala. Azonban a tanodai pénztár jelenlegi állása nem levén képes fedezni még egy rendes tanári fizetést : most a jogi tanszék csak ideiglenesen töltetik be. És — a mint biztos kiutforrásból értesültünk — a tanodai előjáróság ideiglenes jogtanárra megválasztotta, és meg is hívta t. Nagy Lajos urat. A meghívás elfogadása iránt bár hiteles tudomásunk nincsen is ; de nem akarunk kételkedni, hogy tisztelt hazánkia sok oldalt képzettségét kész ne lenne azon iskola mellett hasznosítani, melynek ö egykor növendéke volt. A tanoda-előjáróság ezen választása tökéletesen megfelel a köz óhajnak ; s most egy szép reményű ifjúság egész sovárgással várja, hogy Nagy Lajos ur vezetése alatt a hazai törvények tanulását november elejével megkezdhesse.

* „Magyarország” oct. 25-diki számának tárcájában megkezdő Kmetty Györgynek bíralatát Görgei Arthur „Mein Leben und Wirken” című munkájáról. Kmetynek ezen jeles bíralata német nyelven jelent meg eredetileg ; érdekes olvasmány, melyből kitűnik, hogy Görgei Wirken-jével még jobban verivirkolta igényét arra, hogy őt a nagy jellemek közé sorozhassuk.

* A magyar írók segélyegyletének alapszabályait a m. kir. helytartótanács megerősíté.

* Pestmegyeinek lemondott tisztviselőit gróf Károlyi István oct. 26-ra meghívta Főhtra búcsulakomára.

* Mohács-on oct. 13-dikán a finánczok egy hajón csempészett fegyverek után motóztak ; de eredmény nélkül.

— Az „Oest. Ztg.” dühösen nekimegy a kir. helytartósági filterjesztésnek és a „magnás uraknak, kik a helytartótanácsban ülnek” s azt mondja, hogy köztük és Kosuth közt nincs egy hajszálny különbség se. „Jó helyeslett az áleza arcukról — így folytatja — most legalább már tudjuk, mit várhatunk Majláth és Apponyi uraktól ! Azt mondják Forgách ur most komolyan hozzálát a dologhoz. De mit használ a komolyság, ha azokra bizza a végrehajtást, a kiknek egészen más céljaik vannak. Mi nem félünk attól, hogy Majláth és Apponyi hivatalaikból lelépnek ; inkább attól félünk, hogy nem lépnek le ; s minden erélyes rendszabályt, mely kezeiken keresztülmegy, Pesten meghiusitanak.” — Így örvöng e journalistikai Orlando furioso, jegyzi meg a „Süregöny.”

* A „Presse” hírlj, hogy a tiszai vaspálya-társulat elhatározta, a pályát Aradról Körösbánya, Brád, Abrudbánya és Károlyfejrőváraon keresztül tovább vezetni, honnan később Nagy-Szebenben és Brassón keresztül a moldovai és oláh vonalakkal fog összekapcsolatni. Egek, minő badarság ! Még megérjük, hogy a „Presse” Erdély legmagasabb havasaira is tervez vaspályát, csak hogy Kolozsvár mellöztesse.

— Bukovina részéről Csernoviczból a londoni nagy iparműkiállításra árbocokat fognak küldeni.

* A corfui hölgyek az osztrák császárné ö főgének pompás emlékbünet nyujtanak át.

* Báró Józsi-ká is megezőfálja azon hirt, mintha a magyar menekültek Olaszországban királyválasztó gyűlést tartottak volna.

— A kassai kereskedelmi ifjúság által „Felsőmagyarországi kereskedősegédék első egylete” czim alatt egy oly egylet alapítottat, melynek czélja : kereskedelmi ismeretek terjesztése, beteg s szűkülődő keresk. segédék ápolása és segélyezése, állomások kieszközlése.

— E napokban írja a „P. N.” bécsi levelezője, azon hir terjedt itten, hogy Horvátországban emelkedőben vannak február 26-nak részvényei, és hogy a horvátok bizonyos föltételek alatt készek követeket küldeni a reichsrathba. Legbiztos forrásból mondhatom, hogy ebből egy szó sem igaz.

Éppen ma volt alkalmam a horvát országgyűlés egyik celebritásával szólni (ki néhány nap mulva Pestet is meglátogatja), ö nemcsak nagyobb engedékenységet nem vár, hanem még konokabb ellentállást, miután most még a 17 szerb követ is jelen leend ; a szerbek pedig Pest és a nem Bécs felé törekcszenek. Szintugy a horvátok is most hajlandóbbak, mint valaha, Magyarországgal egyezkedni, csak saját országgyűlésük sorsa legyen egyszerű eldöntve. Az újonczosban — ugyanezen forrás szerint — a horvát municipiumok nem fognak segédkezet nyujtani, hanem passiv ellenállásra szorítkozni. Ekként szól a hazáját ismerő, tekintélyes és részrehajlatlan férfi ; ugyan honnan is veszik a centralisták azt a sok kacsát?

Nemzeti színház. — Oct. 24-kén : „Kunok,” eredeti opera 2-dik felvonása és Mayerbeer „Ördög Róbert”-jének 4-dik felvonása, melyekben Huber Ida k. a. szokott művészi éneke által kellemesen hatott ; Pauli szintén dícséretesen felelt meg feladatának. A két operatörédék közt kettős román táncz, mely zajosan megtapsoltatott és ismételtetett.

Oct. 25-kén : Jótékony előadás a nagy-kapusi elégettek javára fölemelt árrakkal. Ezen zenésztől, ének és szavallaj academia két szakasban volt rendezve, s megelőzte az „Önem féltékeny” című ismeretes vígjáték, melyben Follinusné Czeczilia szerepét kitűnőleg személyesíté. A zenésztől szavallati és ének darabok és azok előadása következő volt :

1. Magyar dal, szerző Huber Károly, éneklé Pajor Anna ; igen sikerült szerzemény, s mely tetszésselün fogadva.

2. Népdal, éneklé Ormay.

3. Apostolok oszlásának napján, költemény Jókaitól, szavallá Paulayné, az élenk tetszésnyilatkozatok egyiránt illeték a magasztos lelki költőt és a szavallót.

4. Ábránd hegedűre, szerző, és előadta Huber Károly ur, a pesti nemzeti színház karmestere. A szerzemény bizonyára a legheszb zeneművi darabok közé sorozható ; a mi magát az előadást, Hegedűjátékát illeti ; ha megköveznek is, kimondjuk aziránt meggyőződésünket, hogy a Kolozsvári közönség kitűnőbbet nem hallott. E finom, tiszta, könnyed és szabatos játék ; a minden negyvezéstől ment, komolyan művészi előadás, melylyel jeles hazánkia saját szerzeményét exequálá, a legnagyobb tetszés is vivá ki. H. többször megtapsoltatott, s kibívatott, a mit egy más igen kedves népdal variationnak eljátszásával hálalt meg. Mi a Huber ur játékát jóval magasabb művészeinek ismertük fel, mint a Hauserét és a többiekét, a kik Kolozsvárt e nemben bámultatták magukat. Elismeréssel kell megemlékeznünk Gegenbauer ur szabatos zongora-kíséretéről is.

5. Kesergő leány, Egresi Bénytől ; éneklé Meles Liska még pedig tetszéssel.

6. Hogy is volt csak? Költemény Szász Gerőtől, szavallá Paulay ; igen tetszett s ismételtetett.

7. Magyar népdal, éneklé Komáromy Lajos.

8. Magyar dallamok, szerző Huber Károly, éneklé Huber Ida k. a. Magyar tetszés, zajos kibívások.

Az est művészeti élményei közül a legkitűnőbbet mindenesetre Huber K. ur hegedűjátéka és Huber Ida k. a. gyönyörű éneke nyujtá.

Oct. 26-án közkedvességű vendégünk Huber Ida k. a. jutalomjátékául Verdi „Trubadour”-ja adatott oly szép számu, s válogatott közönség előtt s oly kitűnő sikerrel, hogy e színházi est mindenkre nézve nyujthatott valami kedvest és meglepőt, a mennyiben zenésztől és társadalmi érdekek egyiránt kielégítésre találhattak. Csak e sorok firkálója éreztet bizonyos, a lámpasorokon innen mutatkozott biányt, a melynek azonban itteni megnevezése tulság volna. Az előadás tehát oly sikerült, oly szabatos és öszszeség volt, hogy operát így előadva még nem igen volt szerencsénk ballani — Kolozsvárt. Midőn Huber Ida k. a. (Leonora) kilépett, szalagos virágkoszorúk repültek lábaihoz és — nyakába, s a jeles művész ö egész este a közönség méltán kintintetett kegyeltje volt. Pajor Annának Azucena nehez szerepe oly feladatot nyujtott, melylyel való szerencsés megküzdése dícséretére válik, s Pauli (Maurico) szép tiszta énekével jól megérdemlette a méltánylást. Luna gróft Ormai teljes igyekezettel személyesíté. A zenekart, mely dícséretesen működött közre, Huber Károly ur vezette. Több dícsérettel nem szolgálhatunk ; azaz hogy... adjuk meg az énekkarnak is még, hogy kitett magáért. Mindenki a legnagyobb meglepéssel hagyhatta oda a színházat, s ha Follinus ur társaságával sok ily élményekben részesíti a közönséget, bizonyára hálával fogunk tartozni.

Oct. 27-kén : „Eljegyzés lámpafényénél” ope-rette, melyben Huber Ida k. a. elragadó kedvességgel személyesíté Marit, Komáromy pedig péterkedett, már t. i. hogy az ostoba Péter szerepét adta. Minthogy pesti vendégszerelése után először lépett fel, megjelentekor tapssal fogadtatott, azután a pohárköszöntési jelenetnél egy toaszt rögtönzött Szerdahelyi Kálmánra, ki ugyane szerepben oly sikerrel játszott, egy más rögtönzésével Komáromy ki jelenté, hogy nem vágyott Pestre, mert szíve Kolozsvárra vonta. Ah, az a szív, az a szív, mily sokszor vonja el az embert fényes pályájától, mely kínálva kínálkozik ! Ime, itt van, példa ra K. ur, ki ott hagyja Pestet egy küsszért, akarók mondani... kedves... Kolozsvárért.

Az operette után a „Szerelmes pap” című vígjátékot is előadták még pedig — nem igen sikerült.

POLITIKAI HIR'EK.

— Kossuthnak levele Mac-Adamhoz Glasgowban a „Nord” szerint következőleg szól :

„A nemzeti becsület kötelessége az angol népre nézve, hogy fenhangon nyilatkozzék.

Nem tartózkodom elismerni, hogy oly okoknál fogva, miket itt feszegetni haszontalan, — szükségünk van Olaszországra ; de más részről el merem mondani, hogy Magyarország közremunkálása szintén szükséges Olaszországnak. Tizenkét millió magyar, nemcsak az ellenség

erejétől elvonva, de egyszerűsödés Olaszország erejéhez hozzáadva, a siker esélyeiben harmincz millió ember különbségét képezi, tehát összes Olaszország népességénél többet, ha az már egyesülve lenne, a mi eddig nem mondható.

Olaszország főállamférfiainak meg kellene fontolnia, hogy nemcsak a rokonszenv és testvéri indulat kérdése, hanem az olasz nemzet életérdeke is, hogy Magyarország közremunkálását el ne veszítse.

Könnnyű azt mondani: ám tartsa Magyarország függőben a dolgokat; ám várjon, míg Olaszországnak sikerült kibonyolítani magát jelen bajából. A tény az, hogy Magyarország nem várhat már sokáig. A crisis elviselhetetlen, és semmi emberi hatalomtól nem függ ily crisis végtelenül húzni-vonni. Egy vagy más módon ez állapotnak szükség, hogy vége szakadjon.

Óvakodjanak Olaszország főemberei, nehogy végre Magyarország minden bizalmát elveszítse az olasz ügy előmenetelére, s életérdeke; óvakodjanak időt engedni Ausztriának, hogy Magyarországot paralizálhassa, s azt valamely egyezkedés veszélyes szálai közé vonhassa. Kiszámíthatlanok lennének ennek következményei Olaszország jövőjére nézve.

A tetteles program, legelsőben Nápolyt, azután Rómát, végre Velencét szerezni meg, logikai gondolat lehetett. Mindazonáltal köztudomású dolog, hogy a kombináció halvasztott; hogy az olasz kérdés nem előre, hanem hátra ment, s hogy Olaszország ma sokkal gyengébb a háborúra Ausztria ellen, mint volt hat hónap vagy egy év előtt.

Miért tehát meg nem fordítani a tervet? A körülmények gyakran módosítják az emberi kombinációkat. Miért nem kezdeni Velencével? Ma, Magyarország közremunkálása bizonyos. Kiállíthatja, hogy ez hat hónap múlva is így leend? És ha dum Roma deliberat, Saguntum perit; ha időközben Magyarország elvesz, — kárpótolandja-e Magyarország segítségét azon erő, melyet Nápolyból meríthetni várnak?

Nápoly és Róma nem szerzik meg Velencét Olaszországnak, ha Magyarország veszve van. De két ütközet, ugyanazon időben megnyerve a Pó és Duna mellett egy csapással megoldanak Velencét, Nápolyt és Rómát. A Duna mellett mondom, — mert oly bizonyos vagyok benne mint életem, nem a Pó, hanem éppen a Duna mellett nyerheti csak az olasz kérdés végleges megoldását.

Lehet az olasz földön csatákat nyerni, de csak a Dunán lehet oly stratégiai győzelmet aratni, mely megoldásra vezethet. Hannibal sem Olaszországban győzelezt le; Olaszországot Scipio feláldozta. Egyébiránt az olasz nép és kormány dolga határozni. De én azt mondom skót és angol barátimnak: Sietessétek mindnyájan és támogatjátok Magyarország ügyét is. A mi érdekeink azonosok, s a mi ügyünk ugyanaz.

Maradok stb.

Kossuth L.

„Bátran föltehetjük” — ugymond a „Times” — „hogy Türr, Klapka és Kossuth minapi találkozója, melynek céljaiba Garibaldi is teljesen be van avatva, az Ausztria ellen teendő intézkedéseknek volt szánva. A Magyarország és Ausztria közti háború csaknem oly bizonyossággal várható, mint az évszázakok változása vagy a tenger árapályja. De ekkor az Ausztria és Olaszország közti háború is csaknem bizonyos, ennek szerencséje pedig Olaszországban attól függ állhatatosan fog-e a nép Victor Emanuel kormányához ragaszkodni. Franciaország érdeke azt kívánja, hogy e ragaszkodást legkevesebb se csökkentsék. Napoleon császárnak akár a Bourbon-, akár a Habsburg-ház restaurációja ép oly keveset használ, mint a mazzinista demokrácia diadala. A jelen olasz kormány legnagyobb ellenségei az ő legnagyobb ellenségei is; legőszintébb szövetségesei az

ő legőszintébb szövetségesei is. Azon őrtült republicanismus apostolai, kik most az olasz munkásokat csábítgatják, rokonai azoknak, kik 1848-ban a francia munkásokra hatottak oly ártalmatlan. A szent szék tagjai, kik Ausztria bűjtógatása folytán a pápát a nápolyi Bourbonok reactionarius mozgalmának szentesítésére bírták, igazi fejei azon ultramontan papoknak, kik a francia papnöveldekben az császár mellé szobrait ledöntötték s „V. Henrik”-et éltették. Ha a császár — akár közvetlenül, akár közvetve — bármelyikét e két ellenség közül segíteni akarja, ez oly oktalanság volna, mintha Solferinonál a válságos pillanatban az osztrákoknak fegyvert és lőszert adott volna. Nem tudjuk, mikép fogja módosítani Ratazzi parisi látogatása a francia-olasz politikát, de a francia-olasz szövetség alapvonalait bizonyosan meg nem változtatja.

A kölni lap brüsseli jölértesítést?? jegyű tudósítója szerint Kossuth levele ott nagy figyelmet gerjesztett. Nagy jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy a jeles férfi, hosszas hallgatás után, most egyszerre oly térre vonja a figyelmet, mely a római kérdés előtt háttérbe szorult. A francia kabinet veszteglése a római kérdést illetően — írja a levelező — Kossuth szavainak Velencé jávára jelentőséget kölcsönöz. A brüsseli udvarnál az ausztriai viszonyok miatt nagy nyugtalanság uralg. Lipót király, hir szerint, levelet intézett az osztrák császárhoz, melyben inti, hogy az Isten kedvéért Poroszországgal jó viszonyba lépjen. Magyarország adandó engedményekről azonban még mindig nem akar semmit tudni a bécsi kabinet.

A L'Italie tudatja, hogy a király egy rendeletet irt alá, melynél fogva a déli hadsereg négy hadosztályba Türr, Cosenzi, Medici és Bixio alatt oszthatik. A táborok főnöke Sirtori lesz. Nevezett önkéntesek rövid időn fel lesznek hatalmazva, e hadtesthez főkenteseket venni fel.

Napoleon császár oly határozottan nyilatkozott a római kérdés megoldásának elnapolásáról, hogy még Napoleon hg. se meri többé említeni.

Athenből írják, hogy oct. 12-én három gyalogsági altisztet fogtak el s néhány tanuló, a kik Dosist el akarták szöktetni.

Egy nem biztos hir szerint az osztrák császár és a porosz király Boroszlóban találkozni fognak.

Nápolyban és Sziciliában a népszavazás évfordulati napját nagy lelkesüléssel és renddel ünnepelték meg. Az angol flotta felvoná tünepi lobogóit.

Az angol „Post” szerint Garibaldi tükéletesen egyetért Türr, Klapka és Kossuthal.

Ujabbak. A „Sürgöny” bécsi levelezője 25-ről írja: Ő flge tegnap este Corfuból megérkezett, s alkalmasint hétfőn fognak a válságos napok kezdődni. midőn ő flgnek elnöklése alatt a magyar, horvát és erdélyi ügyekben irányadó határozatok fognak hozatni. — A kancellár ur a legközelebbi audientia alkalmával fogja a flge elé terjeszteni a helytartótanács emlékiratát. A hir, hogy a kancellária azt támogatni fogja, alapos. Feszülten váratik, hogy ő flge ezen emlékiratra a törvényes szokás szerint leiratban vagy decretumban fog-e válaszolni. E válasz nagy jelentőségű lesz, s a kormány programját tartalmazandja a legközelebbi jövőre nézve.

— Bécs, oct. 26. A „W. Corr.” szerint a cabinettanácsban legelőbb a horvát ügy jő szóba, s csak ennek befejezése után a Magyarországnak követendő rendszabályok végetti kérdés. Eddig legalább jól értesült körökben bizonyos manifestum kibocsátásáról szándékról mit se tudnak. Minden arra mutat, hogy azon fáradozások, miszerint a magyar pártnak Horváthországgal meg-

kezdett értekezését meghiusítsák, eredménytelenek fognak maradni.

— Szerémmegye főispánja Pejachevich Péter — a „Srb. Dnevnik” szerint — beadta lemondását s helyette Subotich nevezetett ki. — Plavac falu mellett jelentékeny parasztlázongás volt; a tizedet megtagadták, s a nyugtalanabbak elfogására kiküldött szeresznokok botokkal rátámadva, formális csata volt, melyben három szeresznok sebesült meg.

— Hirlik, hogy pestvárosi főjegyző Királyi Pál ellen a közkeresetet a napokban ki fogják hirdetni. Egy bécsi levél szerint a kancellaria kérdést tett a kir. ügyek közgazgatóságához: nem lehet-e az alperest törvényszerűleg rögtön elfogni?

— A „Times” egy pesti levelet közöl, mely O'Brien minapi magyarországi tudósítására vonatkozik, s köszönetet mond az irt hazafinak, hogy Magyarország ügyét oly meleg részvétellel karolta fel.

— Császár ő flge megérkeztek az első miniszter, ki harmadfél óráig tartó jelentést tett, b. Mocséry a rendőrmiszter volt.

— Csánádmegyében lovas zsandárok osztogatják ki az államnyomdából kikerült röpiratot.

— Az „Indep.” egy levelezője szerint Napoleon felhívta volna az olasz kormányt, hogy hadi készülődéseit úgy intézze, miszerint marc. 1-sőjén minden eshetőségre készen állhasson. Mindenki emlékeztetik, hogy e hir már hónapok előtt fölmerült minden eredmény nélkül.

— Goyon thk. Rómából Párisba utazott.

— Párisból írják, hogy Ausztria jelenleg a lehető legkedvezőbb ajánlatokat teszi Poroszországnak, csak hogy megnyerje.

A „K. Közlöny” magán távirati sürgönye.

Pest, feladott october 28. esti 7 óra 5 perc.
Érkezett „ 28. „ 7 óra 50 perc.

Pest, oct. 28. A megyei hatóságok tanácskozási joga, hir szerint, fel fog függesztetni. Az „Independence” azon nevezetes értesítéssel lepi meg a világot, hogy Mac Mahon Bécsbe jő, a hol Napoleon császár egészen váratlan kinyilatkoztatásokat tett. Azon hir, miszerint az osztrák császár és a porosz király közt Boroszlóban személyes találkozás jönne létre, megerősítették. — Mieroslawski egy nyilatkozványt bocsátott ki, a melyben meghazudtolja a Montenegroba való kiszállás szándékát felől szárnyaló híreket. Az „Opinion” szerint a magyar és a lengyel emigratio közt feltűnő egyetértés jött létre.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

October 28-ikán: Nemzeti kölesűn 79.65. % Metalliques 65.60. Bank-részvény 742.—. Hitel-részvény 177.—. Váltó Londonra 137.80. Ezüst 137.35. Arany 6.56.

October 26-dikán: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 67.25. Erdélyi 64.25.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

HIRDETÉSEK.

HIVATALOS.

(341)
4384.

Hirdetmény.

Az alóírt cs. k. postaigazgatóság indítványára a magas cs. k. pénzügyi ministerium folyó évi szeptember hó 24-éről 23547 — 1743 sz. alatt kelt helybenhagyásával a Kolozsvár és Marosvásárhely közt jelenleg hetenként kétszeri máhlapostakocsik menete még kettővel megszorítottván, folyó évi november 1-étől kezdve ezen postakocsik hetenként négyszer fognak menni, és pedig oly módon, hogy azok Kolozsvárról minden hétfőn, kedden, pénteken és szombatán 5 órakor délután elindítottatni és M. Váshelyre más nap reggel 6 órakor megérkezni; Marosvásárhelyről pedig minden szerdán, csütörtökön. szombatán és vasárnap este 6 órakor visszajöni és más nap 6³/₄ órakor reggel Kolozsvárra érni fognak.

Ez azon megjegyzéssel létezik közhirr, hogy az utasokra nézt eddig fenállott fuvardíj változatlanul megmarad és hogy a hétnek többi napjain Torda és M. Váshely közt levélposta menetek alkalmazzanak, melyek a Kolozsvár, Torda és N. Szeben közt naponként máhla menetekhez csatlakoznak.

Az erdélyi cs. k. postaigazgatóságtól
N. Szeben, october 16-án 1861.

NEM HIVATALOS.

(333)

Haszonbérbe adó jószág.

Mező Nagy Csánban, Torda mellett, Káli Nagy Eleknek 849 holdat 882 ölet tevő egy tagban levő birtoka, benn a faluban levő mintegy 22 holdnyi belső telekkel s a körüli területtel együtt jövvő 1862-dik évi szentgyörgy naptól kezdőleg több évre haszonbérbe kiadó. Ertekezni lehet iránta Kolozsvárt a tulajdonossal v. pedig a szegények főkormányzósági ügyvédé Kozma Lászlóval.

(340)

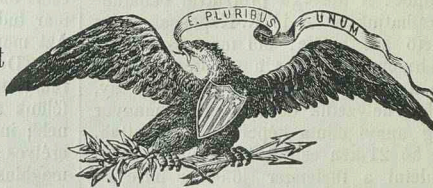
Árverési-hirdetmény.

Magyar-Lápos mező városban, és ehez tartozó két faluban, a kisebb királyi haszonvételek (Regálék) árverés útján, három egymást követő évre, haszonbérbe adatként a folyó év Decemher 5-én helyben M. Láposon az uradalmi felügyelő házánál, délelőtt. A haszonbér kezdődik Január 1-én 1862-ben. A tisztelt vállalkozók vagy M. Láposon az urad. felügyelőnél, vagy Kolozsvárt a tulajdonosnál kaphatnak bővebb felvilágosítást belső szénutca 159 szám alatti házban földszint, naponta délelőtt. A alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár - Fundatia pentru Scoala - BCU Cluj Napoca.

(1—3)

Cs. kir.

szabadalmazott
és
első amerikai
szabadalmat nyert

(157) | 29/10 (8—12)

átalán
kedvelt

ANATHERIN-SZÁJVIZE

bécsi fogorvos POPP J. G. urnak. Ára 1 ft. 40 kr. o. é.

Ezen tíz év óta használatban lévő szájvíz a fog- és szájrészekre nézve mint egyike a legjobb övszereknek bizonyult be, magas és főfőurások által toillete-eszközül használtatik, névszerint pedig a legkitűnőbb orvosi egyeníségek által számos bizonyítványokkal helyeseltetvén, minden további dicsérgetés fölösleges. Található Bécs minden gyógyszerártaiban ugyanazon árt.

meilylyel az ember sajátkezüleg dughatja be odvas fogát. Ára 2 ft. 10 kr.
Cs. kir. legm. kivált.

ANATHERIN-FOGPÁSZTA. Ára 1 fnt 22 kr.

NÖVÉNY-FOGPOR

Ára 36 kr. a. é.

Bizománysok:

Kolozsvárt: Wolff J. és Kudy J. gyógyszer. Tordán: Wolff G. gyógyszer. Szebenben: Zóhrer és Müller, Steiner gyógyszerész. Brassóban: Fabick János fia és G. János fia. Károly-Fehérvárt: Sander gyógyszer., Rusz, Wagner könyvtár. Segesvárt: Misselbacher J. M. Besztercén: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Kremer S. Déván: A. Nagy-Váradon: Janky J. Huzsela. Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelyen: Buchler D. és Fogarasi. Balásfalván: Kovrig T. Szászvároson: Leonhardt J. és Wotsch gyógyszerész urak. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Ifj. Ábrahám Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszer., Saltzman, és Czanak J. urak.